

TURVALLISUUSTEKNIIKAN NEUVOTTELUKUNTA
RÄJÄHDEJAOSTO

Aika: 10.2.2023, klo 9:30-10:58
Paikka: Etäkokous, Microsoft Teams.

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:30.

Nimi	Organisaatio	Läsnä
Kati Hietamäki (pj.)	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)	X
Miska Perkkiö (siht)	"	X
Kim Virtanen	"	X
Mikko Ojala	"	X
Jonas Sjelvgren	"	X
Anu Häkkinen	Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)	X
Saila Savolainen	Forcit Oy Ab	X
Heikki Kapanen	Nammo Vihtavuori Oy	X
Terhi Meriläinen	Puolustusvoimien tutkimuslaitos (PVTUTKL)	X
Jukka Kurikka	Pääesikunnan teknillinen tarkastus-osasto (PETEKNTARKOS)	
Tarja Virkkunen	Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM)	X
Reetta Orsila	Sosiaali- ja terveysministeriö (STM)	
Mirja Palmén	Sisäministeriö (SM)	X
Seija Miettinen-Bellevergue	Puolustusministeriö (PLM)	X
Matti Haavisto	Sisä-Suomen poliisilaitos	
Anssi Ylhä	Varsinais-Suomen pelastuslaitos	
Jyrki Suihkonen	Ammattiliitto Pro	X
Harri Carlson	Suomen Ilotulitus Oy	X
Jori Lahtonen	Moxom Oy	X
Jorma Leinonen	Blastershouse Oy	X
Jukka Toivonen	Pyylähti Oy	

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen esityslista.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous 11.11.2022)

[Pöytäkirja Tiimerissä täällä](#)

Edellisessä pöytäkirjassa oli tulkintatoive liittyen luokkien F1 ja F2 sekä hätämerkinantovälineiden yhteismäärään myymälässä. Tukesin näkökulmasta asia on VNa 819/2015 44 § 1. mom. perusteella yksiselitteinen: Luokkien F1 ja F2 ilotulitteiden, sekä hätämerkinantovälineiden yhteismäärä myymälässä voi olla enintään 50 kg.

VNa 819/2015 44 § 1 mom.

Myymälätilassa tai muussa vastaavassa tilassa, johon asiakkailta on pääsy, saa varastoida yhteensä enintään 200 000 kappaletta ampuma-aseiden, luokan P1 pyroteknisiin tuotteisiin kuuluvien työkalujen tai lähetyspistoolien patruunaa ja niiden sytytysnalleja, 10 kg ruutia, josta kuitenkin enintään 3 kg vaarallisuusluokan 1.1 ruutia, sekä yhteensä enintään 50 kg luokkien F2 ja F3 ilotulitteita, luokkien T1, T2, P1 ja P2 pyroteknisiä tuotteita ja pelastautumisvälineissä käytettäviä pyroteknisiä tuotteita. Edellisten määrien lisäksi myymälätilassa saa varastoida enintään 50 kg luokan F1 ilotulitteita.

Edellisen kokouksen pöytäkirjasta pyydettiin korjaamaan TEM:n ilotulitteita koskevan selvityksen aikataulua. Selvityksen on määrä valmistua vuoden 2023 aikana.

Muilta osin hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4. Tukes, Traficom, TEM, PLM ajankohtaiset

Tukes

Kati Hietamäki kävi läpi Tukesin ajankohtaisia asioita. Tukesin valvonnassa olevien räjähdekohteiden lupahakemuksiin sekä valvontakäynteihin on tulossa käyttöön sähköinen asiointipalvelu, joka on jo käytössä kemikaalikohteiden asioinneissa. Asiasta on tulossa lisätietoa myöhemmin.

Tukesin verkkosivuilla olevan konsultointiväyhykelistauksen tulevaisuutta ja eri vaihtoehtoja on mietitty turvauhkanäkökulma huomioiden. Mirja Palmén kommentoi, että konsultointiväyhykelistaus palvelee kuntien kaavoittajia ja myös muita viranomaisia.

Traficom

Anu Häkkinen kävi läpi VAK-lainsäädännön uudistamisen tilaa. Lakihanke on edennyt valmisteluprosessissa, ja se on menossa vielä kahteen eduskunnan täysistuntoon ennen valmistumista. Uuden VAK-lain on tarkoitus tulla voimaan 1.9.2023.

Uuden VAK-lainsäädännön myötä useat vanhemmat VAK-asetukset kumoutuvat. Jatkossa tarkoituksena on, että voimassa on lain lisäksi vain yksi asetusta. VAK-lakia on käyty läpi VAK-päivillä 8.2.2023. 16.2. järjestetään toinen VAK-päivä, joka on sisällöltään sama aiempi VAK-päivä.

TEM

Tarja Virkkunen kertoi ilotulitteiden käytön turvallisuuden parantamista koskevan selvityksen käynnistymisestä. Tukes on TEM:n tukena selvitystyössä valvonta-alansa näkökulmasta. TEM tarkastelee selvityksessä ilotulitteiden turvallisuutta parantavia ja häiriöitä vähentäviä seikkoja laajemmin ja valmistelee ehdotuksen toimenpiteiksi. Hankeikkunasta löytyy tietoa selvityksen etenemisestä <https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM003:00/2023>

Turvauhkahankkeeseen on saatu uusi vetäjä (Lauri Wilenius), joka käynnistelee hanketta uudestaan. EU:sta on tullut ja on valmisteilla säädöksiä asiaan liittyen, mm. kriittisten toimi-

joiden häiriönsietokykyä koskeva CER-direktiivi ja kyberturvallisuutta käsittelevä NIS2-direktiivi. Direktiiveillä on liittymäpintoja turvaukahankkeeseen. Hankkeen vetäjää voidaan pyytää esittelemään asiaa myöhemmin.

EU:ssa on laadinnassa direktiivien ja asetusten muutos liittyen hätätilamenettelyihin sisämarkkinoilla (SMEI-hätätilamenettely). Komission ehdotuksessa esitetään, että hätätilanteissa vaatimustenmukaisuusarvioinneissa pystyttäisiin poikkeamaan mm. siviiliräjähdeiden ja pyroteknisten tuotteiden osalta tiettyjen edellytysten täyttyessä. Asian yhteyshenkilönä TEM:n Yrityslainsäädäntötiimissä on Tuomas Kallio. Komission ehdotuksessa esitetään muutoksia pyrotekniikkadirektiiviin sekä siviiliräjähdedirektiiviin. Yhteyshenkilöä voidaan pyytää esittelemään asiaa myöhemmin.

Mirja Palmén tiedusteli, jatkuuko turvaukahanketyöryhmän työ hankkeen käynnistämisen myötä. Virkkunen totesi, että asia tarkentuu myöhemmin.

PLM

Seija Miettinen-Bellevergue kertoi sotilasräjähdelain ja -asetuksen valmistelusta. Säädöksissä on tarkoitus huomioida myös kansainväliset standardit. Sotilasräjähdelaia valmistele-
van työryhmän määräaika on vuoden 2023 loppu.

5. Vuodenvaihteen 2022-2023 ilotulitusten havaintoja (Tukes)

Jonas Sjelvgren kertoi vuodenvaihteen 2022–2023 ilotulitteisiin liittyvästä valvonnasta. Tukes suoritti tuotteisiin sekä myyntipisteisiin kohdistuvaa valvontaa yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa 9 eri paikkakunnan myyntipisteillä. Valvonnassa havaittujen tuotepuutteiden lukumäärä oli hyvin vähäinen. Tukesin tietoon on tullut vain yksittäisiä kuluttajapalautteita vuodenvaihteesta.

Myyntipisteisiin kohdistuvassa valvonnassa tehtiin havaintoja, että monella pisteellä ei ollut tarkkaa tietoa siitä, mikä on pisteellä olevien räjähteiden kokonaismäärä, vaikka tämä on rajoitettu 50 kg. Valvonnassa kehitettävää havaittiin myyntipisteiden vastaavien hoitajien ammattitaidon lisäämisessä (myyntipisteellä havaittujen puutteiden lukumäärät) ja viranomais-
ten käytäntöjen yhtenäistämässä (Tukes ja pelastuslaitokset). Tukesin ilotuliteopas on määrä päivittää vuoden 2023 aikana.

Vuodenvaihteen silmävammoista ei ollut vielä tarkempia tietoja. Alustavien tietojen perusteella koko maassa on tullut silmävammoja n. 10 kpl, joista valtaosassa henkilö ei ole käyttänyt suojalaseja.

Jori Lahtonen tiedusteli, onko mahdollista aikaistaa Tukesin ja pelastuslaitosten välisen, syksyllä järjestettävän kokouksen ajankohtaa noin kuukaudella. Nykyisellä aikataululla kokouksessa tehtyjen linjausten vieminen käytäntöön on kentällä havaittu hyvin haastavaksi, koska päätökset mm. myymälän pihassa olevien varastokonttien sijoittamisesta on jo tehty. Sjelvgren kommentoi, että kokouksen ajankohtaa aiotaan aikaistaa entisestään.

Lahtonen kommentoi myös menettelyjä pelastuslaitosten välillä, kun vuodenvaihteen sesonkia varten luvutetaan ilotulitteiden varastokontteja mm. myymälöiden pihoihin. Pelastuslaitoksilla on käytössään pelastuslaitosten kumppanuusverkoston yhteinen ilmoituslomake, mutta ilmoitusmenettelyn käytännöt mm. vaadittujen lisäselvitysten osalta vaihtelevat laitosten välillä. Jatketaan aiheen käsittelyä seuraavassa kokouksessa.

6. Keskustelua ehdotuksesta räjähteiden pysyvämpiin jäljitettävyyssmerkkintöihin liittyen (Track & Trace) (Tukes)

Mikko Ojala esitteli Ruotsin asiantuntijoiden Euroopan komission siviiliräjähteiden expert group -kokouksessa 12/2021 tekemää ehdotusta räjähteiden jäljitettävyyssmerkkintöjen kestävyiden parantamisesta. Kokouksessa esiteltiin kolme mahdollista menetelmää jäljitettävyyssmerkkintöjen tekemiseksi, mikrotunnisteiden käyttö, DNA-merkintä ja laseretsaus. Ranskalainen SFEPA antoi vastineensa esitykseen 19.1.2023, jossa todettiin, että yksikään menetelmä ei täytä kaikkia räjähdedirektiivin vaatimuksia. Ruotsi aikoo laatia asiasta oman vastineensa tai ehdotuksensa.

Tarja Virkkunen kommentoi, että Euroopan komissio aikoo käynnistää aiheesta kartoituksen, jonka myötä tullaan tiedustelemaan jäsenmaiden kantaa asiaan. Sidosryhmien mielipiteitä tiedustellaan ennen Suomen lopullisen kannan muodostamista asiasta. Räjähdedirektiiviin on mahdollisesti tulossa muutoksia, mikäli selvityksessä nousee esiin merkittäviä asioita tai ehdotuksia tilanteen parantamiseksi. TEM tiedottaa asiasta siinä vaiheessa, kun komission kartoitus käynnistyy.

7. Toimialan ajankohtaiset asiat (kentän puheenvuoro)

Miska Perkkiö esitteli ilotulitealalta tulleen ehdotuksen ilotulitteiden käyttöilmoitusten käsitteilyprosessin yhdenmukaistamiseksi eri pelastuslaitosten välillä. Ehdotus on välitetty pelastuslaitosten kumppanuusverkostolle ja asiaan palataan tarkemmin tulevaisuuden jaoston kokouksissa.

Jori Lahtonen kommentoi, että eri käytännöt korostuvat alueilla, joissa pienellä alueella on useita pelastuslaitoksia (esim. PK-seutu). Lahtonen kommentoi myös, että säädösteiksteissä olisi parannettavaa mm. käytetyn terminologian suhteen (lupahakemus, ilmoitus). Tukes käy sisäisesti läpi säädöksiä mahdollisten kehitys- tai selkeytystarpeiden osalta ilmoitusprosessiin liittyen.

Mirja Palmén nosti esiin mahdollisuuden laatia taulukko räjähdelainsäädännön kehittämistarpeista, joka olisi kaikkien osapuolten täydennettävissä. Ajatus sai kannatusta.

Tarja Virkkunen kommentoi, että kemikaaliturvallisuuslain uudistaminen ei ole mietinnässä tällä hetkellä. Lainsäädännön sanamuotoihin liittyen (ilmoitusmenettely), sanamuodolla on mahdollisesti pyritty rajaamaan viranomaisen hallinnollista taakkaa, jotta joka asiasta ei ole välttämätöntä laatia päätöstä. Tämä ei kuitenkaan poissulje mahdollisuutta laatia myönteistä päätöstä tehdyn ilmoituksen pohjalta.

8. Muut esille tulevat asiat ja onnettomuustapaukset

Saila Savolainen toi esiin kehitystarpeita räjähteiden siirtotodistusmenettelyyn liittyen. Nykyisellä menettelyllä räjähteiden luovuttajilla ei ole mahdollisuutta varmistua myönnetyn siirtotodistuksen pätevyydestä kesken todistuksen voimassaolokauden, joka on 5 vuotta.

Jorma Leinonen tiedusteli, liittyykö siirtotodistus tiettyyn panostajan lupakirjaan. Suomessa siirtotodistus ei ole sidottu yksittäiseen panostajaan, vaan se myönnetään yrityskohtaisesti. Ongelmia voi ilmetä mm. silloin, jos yrityksen panostaja vaihtaa työpaikkaa. Mikko Ojala kommentoi, että siirtotodistuksen kehitystarpeet on tunnistettu Tukesissa ja ratkaisua asiaan haetaan.

Savolainen nosti esiin, että Norjassa on järjestelmä, jossa ennen räjähteiden luovutusta varmistetaan tekstiviestillä, voiko räjähteitä luovuttaa tietylle henkilölle. Järjestelmä lähettää automaattisesti vastauksen, josta saadaan ajantasainen tieto siitä, voiko kyseiselle henkilölle luovuttaa räjähteitä vai ei.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous päätettiin pitää toukokuun alussa. Kokouksessa sovittua päivämäärää muutettiin kokouksen jälkeen, seuraavan kokouksen uusi ajankohta on perjantai 12.5.2023 klo 9:30.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.58

JAKELU

Räjähdajaoston jäsenet ja asiantuntijat